

med inbördes tjänster. — V. n. 4) Anträffas, inträffa. Detta ord f-mmer ofta, på hvar sida. Sådana fall, händelser f. icke ofta. — Ärv. Komma före. — Syn. Se Hända. — 2) Säges om mål, som föredragas i en rätt, ett embetsverk. Målet f-mmer i morgon vid södra kämnersrätten, i hofrätten, i kammarrätten. — Syn. Föredragas, Halvas före. — V. n. o. impers. Se Förefalla, 3. Saken f-mmer mig besynnerlig. Så f-kom det mig. Det f-kom mig, som om det ej vore annat än prat. — Syn. Se Synas.

FÖREKOMMANDE, n. 4. 1) (aktivt) Handlingen, då man förekommer; händelsen, omständigheten, att något förekommes. Fiendens f. Till f. af ens önskingar. — 2) (neutralt) a) Händelsen, att något anträffas, inträffar. Det sällsynta f-t af detta ord, af denna kasus. Brukas i denna bem. sällan. — b) Händelsen, omständigheten, att ett mål o. s. v. föredrages i en rätt, ett embetsverk, o. s. v. Målets f. har blifvit uppskjutet. — Part. akt. o. pres. Som förekommer. Efter f. omständigheter, se under Förefallande. — Nyttjas ofta som rent adjektiv och betyder då: Som gerna vill förekomma andras önskingar. Säges både om person och sak. Han var mycket f. emot oss. Visa någon en f. godhet, artighet, vänskap. — Syn. Artig, Vänlig, Välligg, Förbindlig, Gratiös, Obligant.

FÖRELYSA, v. a. 2. 1) (egentl.) Bära ljus framför någon, så att han må se, hvar han går. F. någon. Brukas i denna bem. sällan. — 2) (fig.) F. någon med godt exempel, se Föregå v. a. 1).

FÖRELÄGGA, v. a. 2. (böjes som Lägga) 1) Lägga något framför, under ens ögon. Han lät sig handlingarna f-s. (Fig.) F. någon en sak, en fråga, till dess granskning, undersökning, afgörande, besvarande framställa den. — Syn. Förevisa, Förete; Framställa (till någon). — 2) Se Förlägga, I, 2. — 3) (i rättegångsstil) a) (om tid) Föreskrifva, utsätta, bestämma. F. någon viss tid till fullgörande af en dom. F. någon viss dag till inställelse vid domstolen. — b) Älägga. Vid vite f. någon, att . . . — 4) På förhand bestämma hvad, som skall komma att hända någon. Säges endast om Gud eller ödet. Gud hade f-lagt mig denna svåra profning. Det var honom af Försynen, af ödet f-lagdt, att . . . Ingen vet förut, hvad som är honom f-lagdt. — Syn. Bestämma.

FÖRELÄGGANDE, n. 4. Handlingen, då man förelägger; händelsen, omständigheten, att något förelägges.

FÖRELÄGGARE, m. fl. Se Förläggare.

FÖRELÄGGNING, f. 2. Se Föreläggande.

FÖRELÄSA, v. a. 2. 1) Läsa något för någon. Han lät sig handlingarna f-s. — 2) Vid universitet hålla föreläsningar (bem. 2) i ett ämne. Professor A. f-ser denna termin statsrätten. — Föreläsande, n. 4.

FÖRELÄSARE, m. 3. En, som föreläser (i begge bem.).

FÖRELÄSNING, f. 2. 1) Handlingen, då man föreläser. — 2) a) Offentligt föredrag i vetenskapligt eller lärdt ämne, till undervisning, vid universitet för de studerande, eller eljest för allmänheten. Hålla f-ar i fornkonstskapen. — b) Sjelfva afhandlingar, som sålunda föreläses. Gifva ut sina f-ar af trycket. — c) Sjelfva tillfället jemte dermed sammanhängande omständigheter, då någon således föreläser. Jag kommer just nu från prof. Lovéns f.

FÖRELÖPA, v. a. 3. (böjes som Löpa) 1) (egentl.) Löpa före. Brukas i denna bem. sällan. — 2) (om tid) Föregå. Under den tid, som hade f-lupit denna märkvärdiga händelse. — 3) Vara till ordningen före något annat. Ut i inledningen, som f-löper den egentliga afhandlingen. — V. n. Se Förefalla, 1. Brukas nästan endast i de af supinum härledda tempora. Hvad har nu f-lupit? Ingenting af vigt har f-lupit. — Syn. Se Hända. — Förelöpande, part. akt. o. pres. Som förelöper, går förut. Brukas i vissa uttryck nästan adjektivt, t. ex.: F. kurs, afhandling, inledning, som går i ordningen förut.

FÖRELÖPARE, m. 3. 1) Se Föregångare. — 2) (skepp.) a) Den del af ankartåget, som är fästad i ankaret. b) De 20 famnar, som äro närmast till skäddan på en logg.

FÖREMÅL, n. 3. Egentl.: Mål för synen. 1) Säges om allt hvad, som gör intryck på synsinnet. Ett vackert, fullt f. Vid åsynen af alla dessa förtjusande, förskräckliga f. Detta glass förstorar f-en. — 2) (fig.) a) Säges om allt hvad, som sysselsätter eller kan sysselsätta sinnen eller själsförmögenheterna. Allt kroppsligt kan vara f. för våra sinnen. F-en afmåla sig oredigt i hans själ, i hans inbillning. Hans tanke förmår icke länge fasthålla ett och samma f. Han är värtalig, när han talar om f., som röra honom. Det sanna är f. för förståndet, det goda för viljan. — b) Allt hvad som tjänar till ämne för vetenskap eller konst. Hvarje vetenskap har sitt f. Naturkropparne utgöra f. för fysiken. Logiken har till f. förståndets verkningar. Hvad är f-et för denna afhandling? — Syn. Ämne. — c) Allt hvad som är orsak, ämne, anledning till känsla, böjelse, begär, handling. Vara f. för skämt, elakhet, smädelse, förakt, hån, medlidande. F-et för hans kärlek, aktning, beundran, vördnad, hat. F. för sorg, bedröfvelse. F-et för vårt samtal var . . . — Syn. Ämne. — d) (genom ellipsis) Person, i hvilken man är förälskad. Säges sålunda endast skämtvis. Skål för ditt f.! — e) Målet, hvartill man syftar (med önskingar, vilja, beslut, handling). F. för ens önskan, bemödande, hopp. Detta var enda f-et för alla hennes intriger. Göra, hafva något till f. — Syn. Mål, Syfte, Ändamål. — f) Sak, ting (i obestämd mening). Det är ett f. af intet värde. Han har till salu alla möjliga slags f. — g) (log. o. gram.) Se Objekt.

FÖRENA, v. a. 1. o. 2. Egentl.: Göra till ett. A) (i fysisk mening) 1) Hopfästa, sammanfoga, blanda tvenne saker så, att de blifva sammanhängande eller det ena utgör en del af det andra. F. en sak med en annan. F. två träbitar genom lim. — I denna bem. säges vanligen hellre Hopfoga, Sammanfoga, Hopfästa, Hopsätta. — 2) Sätta i förbindelse, i beröring. Han har f-t begge trädgårdarna, begge husen. F. tvenne floder genom en kanal. Den gamle f-de deras händer, lade deras händer tillsammans. F. ett ord med ett annat. — 3) (kem. o. metallurg.) Bringa två eller flera ämnen i beröring med hvarandra, så att de blanda sig tillsammans och bilda ett nytt ämne med andra egenskaper, än hvart och ett för sig af de i blandningen eller föreningen ingående ämnen. F. guld med silfver. Dessa tvenne metaller låta ej f. sig. — B) (fig.) 1) Förbinda flera personer för ett gemensamt ändamål eller flera saker till ett helt (verkligt eller